

NADÁCIA VINCI AUTOROUTES UŽ 4. ROK ZVEREJŇUJE VÝSLEDKY EURÓPSKEHO BAROMETRA ZODPOVEDNÉHO SPRÁVANIA VODIČOV ZA JAZDY

Európski vodiči si uvedomujú, že nepozornosť zabíja, avšak nie sú schopní vyhnúť sa rozptyľovaniu za volantom

Nadácia VINCI Autoroutes poskytla výsledky Európskeho barometra zodpovedného správania vodičov za jazdy za rok 2017. Spoločnosť IPSOS uskutočnila rozsiahly prieskum u 12 429 európskych vodičov v 11 krajinách Európskej únie. Cieľom spomínaného prieskumu bolo sledovať správanie Európanov počas jazdy. Umožnil odhaliť rizikové správanie a poukázal na dobré praktické skúsenosti, ktoré pomôžu lepšie nasmerovať prevenciu v jednotlivých krajinách.

Pokiaľ ide o úmrtnosť na cestách, Slováci sú spomedzi Európanov najväčší pesimisti

Napriek cieľu Európskej komisie do roku 2020 je znížiť o polovicu počet ľudí, ktorí zahynuli na cestách od roku 2010, sa úmrtnosť na cestách v Európe znížila za posledných šesť rokov iba o 19 %¹. V roku 2017, viac ako 1 Európan z 2 (51 %) si myslí, že len ťažko sa významne zníži počet usmrtených osôb na cestách. Nádej na takéto zníženie v budúcich rokoch značne ustúpila v Španielsku (-9 percentuálnych bodov) a v Poľsku (-8 percentuálnych bodov). **Pokiaľ ide o Slovákov, tak tí sú aj naďalej najpesimistickejší v Európe, pretože iba 31 % respondentov si myslí, že by sa počet ľudí usmrtených na cestách mohol v nasledujúcich rokoch podstatne znížiť.** Naopak, u Belgičanov tento počet v roku 2017 vzrástol (+6 percentuálnych bodov).

Veľmi rozšírené používanie rôznych zariadení za jazdy sa javí byť v protiklade s uvedomovaním si rizika nepozornosti za volantom.

- **Nepozornosť je identifikovaná Európanmi ako základná príčina smrteľných nehôd na cestách vo všeobecnosti:** 57 % (+5 percentuálnych bodov), respondentov ju takto identifikovalo. Mimoriadny nárast podobného vnímania bol spozorovaný na Slovensku (52 % ; + 12 percentuálnych bodov), ihneď za ňou sa radí rýchlosť jazdy ako ďalší rizikový faktor (57 % ; stabilných) a jazda po požití alkoholického nápoja alebo omamných látok (56 % ; - 5 percentuálnych bodov).
- **Mnohí Európania aj naďalej pokračujú v používaní ich telefónov, smartfónov alebo v nastavovaní parametrov GPS za jazdy.** Tieto predmety našej každodennej potreby, od ktorých sa nevieme, zdá sa, odlúčiť dokonca ani za volantom, len znásobujú rizikové správanie vďaka rozptyľeniu, ktoré predstavujú.² Avšak, tieto návyky sa môžu v jednotlivých krajinách líšiť.
Pokiaľ ide o Slovákov, tak za jazdy:

¹ Štatistiky bezpečnosti v cestnej premávke rok 2016 – Európska komisia

² Pri 130 km/h sa vzdialenosť na spomalenie v prípade neočakávanej udalosti sa predlžuje v priemere o 100 metrov (t.j. +33 %) v porovnaní so situáciou, kedy sa vodič nevenuje telefonovaniu za jazdy – Štúdiá Ci2N Univerzity v Štrasburgu pre potreby Nadácie VINCI Autoroutes - 2014

- 47 % telefonuje bez zariadenia hands free (32 % v Európe) ;
- 36 % nastavuje parametre GPS (39 % v Európe) ;
- 36 % telefonuje a využíva Bluetooth (43 % v Európe) ;
- 31 % telefonuje so slúchadlom/slúchadlami (31 % v Európe) ;
- 25 % píše a/alebo číta SMS alebo emaily (24 % v Európe) ;
- 25 % oznamuje za jazdy iným vodičom udalosť na ceste (najvyššie percento zo všetkých európskych krajín, kde je priemer 16 %)

Nebezpečenstvo a neslušné správanie prichádza vždy od iných : spokojnosť Európanov s ich správaním prevažuje nad sebakritikou

- **80 % Európanov priznáva, strach z iného vodiča a jeho agresívneho správania, tieto obavy sú pociťované výrazne vo Francúzsku a na Slovensku (86 %),** menej výrazné sú v Holandsku (65 %).
- **Európania sú veľmi kritickí voči svojim krajanom, tento pocit zdieľa veľmi veľa Slovákov.** Celkovo 83 % vodičov (88 % na Slovensku), použije minimálne jedno negatívne prídavné meno na vyhodnotenie jazdy iného vodiča: « nezodpovedný » pre 45 % Európanov (57 % Slovákov), « agresívny » pre 33 % (41 % Slovákov), « vystresovaný » pre 36 % z nich (23 % Slovákov), dokonca « nebezpečný » pre 26 % z nich vrátane Slovenska. Slováci sú aj naďalej málo láskaví voči svojim krajanom, iba 5 % ich vníma ako « zdvorilých » za volantom (oproti 9 % v Európe) a 13 % « obozretných » (15 % v Európe).
- **Naopak, pri ohodnotení ich vlastnej jazdy sú zhovievavejší (97 % Európanov a Slovákov si prideli minimálne jedno pozitívne hodnotenie). Európania sa považujú predovšetkým za obozretných (74 % a 70 % na Slovensku), pokojných (54 % a 57 % na Slovensku) ba aj zdvorilých (27 % oproti 21 % na Slovensku). Oveľa menej z nich spochybňuje svoje vlastné kvality (iba 14 % z nich a 13 % Slovákov použije negatívne prídavné meno na popisovanie vlastného postoja). 10 % z nich predsa len priznáva stres za volantom (9 % na Slovensku), ba dokonca aj agresívne správanie (3 % v Európe, vrátane Slovenska). Iba 1 % z nich sa považuje za nezodpovedných alebo nebezpečných za volantom ; rovnaký pocit majú aj Slováci.**
- **54 % Európanov a 44 % Slovákov, sa priznalo k tomu, že už inému vodičovi vynadali.** 47 % Slovákov (46 % Európanov) tiež priznalo, že nemiestne vytrubovali na vodiča, ktorý ich znervóznil, 21 % predbiehalo na diaľnici z pravej strany alebo sa lepilo na vodiča, ktorý ich rozčúľil (+4 percentuálnych bodov) oproti 31 % v Európe. Konečne, 20 % slovenských vodičov (oproti 15 % Európanov) priznalo, že vystúpili z auta a išli si veci vydiskutovať s iným vodičom.

Mnohé základné bezpečnostné pravidlá nie sú dostatočne dodržiavané veľkou časťou európskych vodičov, a teda aj Slovákm

- **Dodržiavanie povolenej rýchlosti :** 83 % slovenských vodičov (89 % v Európe) pripustilo prekročenie povolenej rýchlosti o niekoľko kilometrov za hodinu, pričom 57 % respondentov si myslí, že vysoká rýchlosť je jednou z hlavných príčin smrteľných nehôd.
- **Dodržiavanie rýchlosti na úsekoch, kde sa pracuje :** 52 % (53 % v Európe) zabudne spomaliť v blízkosti úseku, kde sa pracuje napriek tomu, že tým ohrozujú ľudí, ktorí tu pracujú;
- **Používanie smerovky:** 49 % (55 % v Európe) zabúda ostatným účastníkom cestnej premávky oznámiť ich predbiehanie alebo zmenu smeru;

- **Dodržiavanie bezpečnej vzdialenosti** : 59 % (63 % v Európe) nedodržiava túto dostatočnú vzdialenosť od vozidla, ktoré sa nachádza pred nimi;
- **Diaľničná premávka** : 43 % (54 % v Európe) jazdí v strednom pruhu, hoci pravý pruh je voľný a 9 % jazdí v odstavnom pruhu (ako priemer Európanov) ;
- **Požívanie bezpečnostných pásov** : 35 % (oproti 21 % v Európe) jazdí aj naďalej s tým, že si zabudnú dať bezpečnostné pásy ;
- **Alkohol za volantom** : pokiaľ ide o tento bod, zdá sa, že Slováci sú mimoriadne rozumní v porovnaní s ich susedmi Európanmi, lebo iba 3 % priznalo jazdu po požití alkoholu vo väčšom množstve ako je povolená hranica (oproti 11 % Európanov). Toto správanie sa potvrdzuje aj vyhláseniami vodičov pri otázke týkajúcej sa požitého množstva alkoholu, po ktorom si nesadnú za volant: 1,3 pohára v prípade Slovákov oproti 2 pohárom v priemere u Európanov.

Európania zostavujú rebríček krajín, v ktorých sú podľa nich vodiči najzodpovednejší

- **Švédi sú vnímaní ako najlepší vodiči v očiach Európanov** : 38% z nich si myslí, že sú najzodpovednejší vodiči v Európe; potvrdzuje to aj ich výsledok v oblasti nehodovosti (27 usmrtených na milión obyvateľov oproti 50 v prípade európskeho priemeru)³. Hneď za nimi sú Nemci a potom Holanďania a na štvrtom mieste sú Briti;
- **Naopak, Taliani sú posudzovaní ako najmenej zodpovední vodiči v Európe**, tento dojem zdieľa 27 % Európanov. Za nimi nasledujú Gréci (18 %) a Poliaci (16 %). Na štvrtej priečke sú Francúzi spolu so Španielmi (8 %). Týchto päť posledných stavia ich krajiny na čelo rebríčka najmenej zodpovedných vodičov. Slovensko sa v tomto rebríčku umiestnilo na 6. mieste.

³ Štatistiky bezpečnosti v cestnej premávke rok 2016 – Európska komisia

Zaostrené na ospanlivosť za volantom : dobré praktické skúsenosti vhodné na všeobecné rozšírenie

Ospanlivosť, situácie, kedy sa takmer stala nehoda a nehody

40 % Slovákov (38 % Európanov) identifikovalo ospanlivosť ako jednu z hlavných príčin smrteľných úrazov na diaľniciach a 7 % (8 % Európanov) na cestách. Už 29 % Slovákov (25 % Európanov) priznalo pocit, že na niekoľko sekúnd zaspali za volantom. Okolo 20 % Slovákov (14 % Európanov) prešlo do odstavného pruhu alebo na krajnicu z dôvodu momentu nepozornosti alebo mikro spánku. Napriek tomu, až 48 % (41 % Európanov) uznalo, že sa cítili veľmi unavení a napriek tomu sadli za volant, lebo boli nútení.

Nedostatok spánku a čas na jazdu

Pričom si 69 % Slovákov (71 % Európanov) si myslí, že nie je vhodné jazdiť, ak je človek unavený, je ich ešte dosť veľa takých, ktorí si v takomto stave za volant sadnú (36 % ako priemer v Európe). **Trpia chronickým nedostatkom spánku** (23 % Slovákov a 18 % Európanov spí 6 hodín a menej počas týždňa, pričom počas víkendu a na dovolenke, bez obmedzenia a podľa ich potreby, spia dlhšie) **a/alebo príležitostným nedostatkom spánku**, najmä pred dlhou cestou autom (70 % si líha neskôr a vstáva skôr ako zvyčajne a 79 % sa pred cestou pripravuje do neskorých nočných hodín oproti 81 % Európanov v prvom prípade a 76 % v druhom).

K tomu sa pripočíta **dosť dlhý čas jazdy** s prestávkou v priemere po 3,14 hodine jazdy v prípade európskych vodičov a až 3,35 hod v prípade slovenských vodičov, pričom sa odporúča prestávka vždy po dvoch hodinách jazdy.

Slováci začínajú uplatňovať niektoré dobré praktické návyky v prevencii ospalosti za volantom , a to aj napriek veľkej prevahe iných nápadov

Aj napriek tomu, že nápady na boj proti ospalivosti za volantom by ťažko obstáli (92 % Slovákov si myslí, že je možné odolávať spánku pri rozhovore so spolucestujúcim, 76 % počúvaním hudby alebo rádia a 62 % otvorením okna, oproti 81 %, 61 % a 59 % Európanov), boli navrhnuté aj dobré nápady, hodné pochvaly. Teda:

- Oddych počas cesty praktizuje 64 % Slovákov a 60 % Európanov ;
- 87 % Slovákov (a 84 % Európanov) sa veľkú cestu naplánuje po zohľadnení;
- 84 % Slovákov odsunie čas odchodu v prípade, že sú unavení (77 % Európanov)
- 76 % slovenských vodičov (a 73 % európskych) sa za jazdy vystrieda s iným vodičom.

PRETO TERAZ, PRED OBDOBÍM JARNÝCH PRÁZDNI, NADÁCIA VINCI AUTOROUTES ZA ZODPOVEDNÚ JAZDU MOTOROVÝM VOZIDLOM PRIPOMÍNA NIEKOĽKO JEDNODUCHÝCH RÁD NA OBMEDZENIE RIZIKA ZASPÁVANIA ZA VOLANTOM, KTORÉ ZOSTÁVA AJ NAĎALEJ HLAVNOU PRÍČINOU SMRTEĽNÝCH NEHOD NA DIAĽNICIACH:

- Vyspať sa celú noc pre odchodom na cesty.
- Vyhnúť sa cestovaniu v noci (medzi 22,00 hod a 6,00 hod).
- Robiť si počas cesty pravidelné prestávky, minimálne každé dve hodiny.
- Pri prvých príznakoch únavy zastaviť sa na odpočívadle a krátko si oddýchnuť.
- Neváhať a za jazdy sa vystriedať s iným vodičom.